WARIES MISDAADREEKS · Nº 235

Zilverglans in Voorschoten

De zaak van het gestolen tafelzilver

REDACTIEDOSSIER VAN EEN ONTHULLINGSVERHAAL

Misdaadpuzzel · alleen of samen · 2 tot 4 uur

UITGEVERIJ WARIES

00 **OVERDRACHT** di 20 okt 2026, 07.30

Voor de meelezer

Je krijgt van mij het dossier ‘Zilverglans’ zoals Mira Tjong het gisteravond om twintig voor twaalf achterliet. Mira is een van onze beste verslaggevers. Ze zit sinds 1 oktober op de verwisseling van het Voorschotense tafelzilver, en ze denkt dat ze weet wie het heeft gedaan.

Ik wil dat niet van haar hóren voordat iemand die er niet bij was hetzelfde dossier heeft gelezen en zelf tot een naam komt. Dat ben jij. Als jij en Mira onafhankelijk van elkaar dezelfde persoon aanwijzen, met dezelfde stukken, dan publiceren we. Als niet, dan niet.

Wat je hebt: vijfenveertig stukken. Mails, notities, uitgeschreven gesprekken, foto’s, formulieren, de proef van een artikel met de doorhalingen van onze jurist. Ze staan grotendeels in de volgorde waarin Mira ze kreeg of maakte; de formulieren van de stichting heeft ze vooraan bij elkaar gelegd. Sommige mensen liegen erin, sommigen vergissen zich, en één iemand stuurt ons al twee weken anonieme tips. Mira heeft niets weggelaten en niets toegevoegd.

Lees het dossier zoals een eindredacteur: geloof niemand op zijn woord, ook Mira niet, en zeker de tipgever niet. Elke bewering die ertoe doet, moet je in een tweede stuk terugvinden.

Het kasteel is in dit verhaal alleen gastheer geweest. Dat staat vast, laat je daar niet door afleiden.

Hans Boddaert
chef regio, De Vlietkoerier

INHOUD stukkenlijst

Inhoud van het dossier

	Wie is wie	7
01	Opdracht: het zilver van Duivenvoorde do 1 okt	10
02	Persbericht van Stichting Vlietzilver do 1 okt	11
03	Telefoon met Dirk Speelman, taxateur do 1 okt	12
04	Bevindingen van D. Speelman (bijlage bij zijn mail) vr 2 okt	13
05	Gesprek met Dirk Speelman, taxateur in ruste vr 2 okt	14
06	Artikel 1, zoals het in de krant stond vr 2 okt	16
07	Fotoreportage over het Monumentenweekend ma 14 sept	17
08	Toestandsrapport, tussentijdse controle (kopie van Lotte Brakel) do 27 aug	19
09	Uitleen- en retourformulier Zilverdag za 12 sept	20
10	Folder van de Zilverdag za 12 sept	21
11	Reacties van lezers op het eerste artikel za 3 okt	22
12	Eerste mail van ‘Zilverling’ za 3 okt	22
13	Telefoon met de politie ma 5 okt	25
14	Gesprek met Gerrit Mulderij, voorzitter Stichting Vlietzilver ma 5 okt	25
15	Mulderij en Hamelink over de glans ma 14 sept	28
16	Gesprek met Lotte Brakel, collectiebeheerder ma 5 okt	29
17	Contactvel van Femke Ravelli, Zilverdag 12 september di 6 okt	31
18	Rondgang door de hal met Martin Oudshoorn di 6 okt	32
19	Gesprek met Joost Hamelink, zilversmid di 6 okt	33
20	Gesprek met Constance en Bram Harteveld wo 7 okt	35
21	Gesprek met Ans Wijnberg en Kees Ruijter, vrijwilligers wo 7 okt	37
22	Tweede mail van ‘Zilverling’ do 8 okt	38
23	Archiefwerk van Noor Elzinga, stagiaire do 8 okt	39
24	Een brief van Constance Harteveld, met een bon uit 1931 do 8 okt	40
25	Telefoon met Wessel Doornbos, antiquair vr 9 okt	41
26	Doorgestuurd door Constance Harteveld: een brief van 16 april vr 9 okt	42
27	Gesprek met Ruud Pelle, vrijwilliger vr 9 okt	43
28	Artikel 2: de versie van de jurist za 10 okt	45
29	Berichten tussen Ruud Pelle en Mira za 10 okt	46
30	Bram Harteveld schrijft terug za 10 okt	47
31	Femke Ravelli: beeld 4 vergroot zo 11 okt	48
32	Notulen van het redactieoverleg ma 12 okt	50
33	Citaatcontrole voor het zaterdagstuk ma 12 okt	51

WIE IS WIE lijst van de redactie

Wie is wie

De Vlietkoerier (verzonnen regionale krant)	
Mira Tjong (34)	verslaggever
Hans Boddaert (58)	chef regio
mr. Annelies Graafland	jurist van de krant
Femke Ravelli (29)	fotograaf, was op de Zilverdag
Noor Elzinga (22)	stagiaire, archiefwerk
Stichting Vlietzilver (verzonnen)	
Gerrit Mulderij (67)	voorzitter
Lotte Brakel (41)	collectiebeheerder, vrijwilliger
Ruud Pelle (62)	vrijwilliger: chauffeur, klusser, schipper van sloep De Keurmeester
Ans Wijnberg, Kees Ruijter	vrijwilligers koffietafel
Dirk Speelman (71)	taxateur in ruste, schrijft de catalogusbijlage
Overige personen	
Constance Harteveld (84)	eigenares van de cassette
Bram Harteveld (36)	haar kleinzoon
Joost Hamelink (58)	zilversmid, Atelier Hamelink, gaf de demonstratie
Wessel Doornbos (49)	antiquair, Doornbos Zilver & Antiek, Den Haag
Martin Oudshoorn	beheerder, Vlietkade Vastgoed (verhuurder van de zaal)
Yvonne Kerkhoven	eigenaar Lunchroom De Pers, tegenover de hal
Petra Brouwer	Glashandel Brouwer, Leiden
Sanne Heemskerk	Veilinghuis Rijnlands Kabinet, Leiden
mr. P. Lankhorst	advocaat van Doornbos

WEEK 1 | DE ONTDEKKING

Week 1

De ontdekking

donderdag 1 tot en met zondag 4 oktober

Uit Mira's agenda

do 1	09.12 opdracht van Hans · 14.30 Speelman bellen · 17.00 kopij nieuwsbericht
vr 2	artikel 1 in de krant · 15.00 Speelman thuis · formulieren stichting opvragen
za 3	lezersbrieven op pagina 2
zo 4	tentoonstelling zou vandaag eindigen

01 **STUK 01 | REDACTIEMAIL** do 1 okt 2026, 09.12

Opdracht: het zilver van Duivenvoorde

Van Hans Boddaert, chef regio
Aan Mira Tjong
Datum donderdag 1 oktober 2026, 09.12
Onderwerp Zilver Duivenvoorde: pak jij dit?

Mira,

Net gebeld door een lezer die vrijwilliger is in het Open Monumentenweekend. Bij die zilvertentoonstelling bij Kasteel Duivenvoorde (die van Stichting Vlietzilver, loopt tot zondag) zou een complete cassette tafelzilver namaak blijken. Niet weg, maar vervangen. Volgens hem weet de stichting het sinds gisteren en gaan ze vandaag naar de politie.

Dit is ons verhaal: Voorschoten, de oude zilverfabriek, een familiestuk, vrijwilligers, en een dief die tijd en geduld had. Ik wil het niet als tweede lezen in het Leidse ochtendblad.

Afspraken:

1. Vandaag een kort, droog nieuwsbericht voor de krant van morgen. Feiten, geen namen behalve de woordvoerder.
2. Daarna mag je er twee weken op zitten voor een groot zaterdagstuk. Femke Ravelli was op 12 september op de Zilverdag van die stichting, voor de fotoreportage over het monumentenweekend. Vraag haar al haar beelden.
3. Alles wat je juridisch twijfelachtig vindt eerst langs mr. Graafland. Het gaat om vrijwilligers en een familie, niet om een bende.

Noor Elzinga (stagiaire) kan archiefwerk voor je doen.

Het kasteel zelf erbuiten houden, tenzij er iets is. Zoals ik het begrijp is het kasteel alleen gastheer en lag het zilver daar keurig.

Hans

02 **STUK 02 | PERSBERICHT** do 1 okt 2026, 10.45

Persbericht van Stichting Vlietzilver

STICHTING VLIETZILVER
behoud en studie van Voorschotens tafelzilver

PERSBERICHT
Voorschoten, 1 oktober 2026

Bruikleen in tentoonstelling ‘Zilverglans’ vervangen door verzilverde exemplaren

Bij een controle voor de catalogusbijlage van de tentoonstelling *Zilverglans* (‘Een eeuw tafelzilver uit Voorschoten’) is op woensdag 30 september gebleken dat de inhoud van de zogeheten Harteveldcassette niet van zilver is. De cassette, in 1931 bij de Zilverfabriek Voorschoten vervaardigd en sinds 4 juli in bruikleen tentoongesteld, bevat tachtig verzilverde stukken van hetzelfde model in plaats van de tachtig zilveren originelen.

De stichting heeft vandaag aangifte gedaan. Omdat het onderzoek tijd vraagt, sluit de tentoonstelling per direct, drie dagen eerder dan gepland. De overige bruiklenen worden de komende week aan de eigenaars teruggegeven.

Het bestuur wil benadrukken dat de bruiklenen van de stichting volledig onder de verantwoordelijkheid van de stichting zelf vielen. Het kasteel heeft ons een ruimte ter beschikking gesteld en ons vanaf de eerste dag uitstekend ontvangen. De cassette heeft de tentoonstellingsruimte in de hele looptijd één keer verlaten: op zaterdag 12 september, toen wij haar meenamen voor onze Zilverdag in het voormalige fabriekscomplex bij de Vliet.

De stichting betreurt het voorval zeer, in de eerste plaats tegenover de eigenares, die ons het stuk in vertrouwen toevertrouwde.

Model	Vlietrand, herkenbaar aan de golvende rand op de steel. Van dit model bestond een goedkopere verzilverde uitvoering, die in dezelfde eiken kist werd verkocht.

Conclusie. De bakken met hun complete inhoud zijn vervangen door de bakken van een verzilverde cassette van hetzelfde model. Wie dat deed, moest beschikken over zo'n verzilverde set en de bakken in één handeling kunnen verwisselen. De handeling zelf kost, naar mijn schatting, hooguit vijf minuten.

Over de glans. Echt zilver met historische aanslag, één keer gepoetst, krijgt binnen enkele weken opnieuw een gelige waas. Gelakt pleet blijft maanden gelijkmatig blinken. Een cassette die van de ene op de andere dag als geheel 'opgepoetst' lijkt, is dus verdacht.

Waarde van de originelen (zilver 934, met herkomst): naar mijn inschatting 30.000 tot 40.000 euro. Verzilverde set van dit model: 200 tot 400 euro.

D. Speelman

05 **STUK 05 | INTERVIEW** vr 2 okt 2026, 15.00

Gesprek met Dirk Speelman, taxateur in ruste

Bij hem thuis, een bovenwoning vol boeken over edelmetaal. Speelman (71) taxeerde veertig jaar zilver voor veilinghuizen en notarissen. Hij wil nu wel met naam.

TJONG Leg het me uit alsof ik niets weet. Hoe zie je dat zilver echt is?

SPEELMAN Aan de merken. Nederlands zilver krijgt een gehalteteken: een leeuwtje met een cijfer dat zegt hoeveel zilver erin zit. 934 is het eerste gehalte, 835 het tweede. Daarnaast een meesterteken van de maker en een jaarletter. Op de Harteveldcassette stond op elk stuk het leeuwtje met 934 en het teken van de fabriek. Op wat er nu ligt, staat alleen een rond merkje met 90.

door verzilverde exemplaren van precies hetzelfde model.

Dat bevestigt Stichting Vlietzilver, de vrijwilligersorganisatie die de tentoonstelling maakte. Een deskundige die de stukken woensdag fotografeerde voor een catalogus, zag dat de zilvermerken ontbraken. ‘Van een afstand is het niet te zien,’ zegt voorzitter Gerrit Mulderij. ‘Het is hetzelfde model, dezelfde kist. Iemand wist precies wat hij deed.’

De cassette is eigendom van een Voorschotense familie en werd door de stichting in bruikleen tentoongesteld. Volgens Mulderij heeft het stuk de tentoonstellingsruimte maar één keer verlaten: op zaterdag 12 september, toen de stichting de cassette meenam naar haar Zilverdag in het voormalige fabriekscomplex bij de Vliet. Daar demonstreerde een zilversmid hoe historisch zilver wordt gepoetst.

‘Het kasteel was alleen onze gastheer en heeft alles gedaan wat wij vroegen,’ zegt Mulderij. ‘De bruiklenen waren onze verantwoordelijkheid.’

De politie bevestigt dat er aangifte is gedaan en dat er onderzoek loopt. Over verdachten wil een woordvoerder niets zeggen.

De tentoonstelling, die zondag zou eindigen, is per direct gesloten. Wie op 12 september bij de Zilverdag was en foto's heeft gemaakt, wordt gevraagd zich te melden.

Zilverstad aan de Vliet

In Voorschoten werd ruim een eeuw lang zilver gemaakt. In 1858 begon de familie Van Kempen er een fabriek. Na een fusie in 1919 heette het bedrijf vanaf ongeveer 1925 Zilverfabriek Voorschoten. Vanaf 1926 maakte een dieptrekpers het mogelijk eenvoudige stukken in serie te produceren. Het fabriekscomplex is een rijksmonument; het bedrijf zelf vertrok in de jaren tachtig uit het dorp.

---

07 **STUK 07 | GEPUBLICEERD** ma 14 sept 2026, pagina 7

Fotoreportage over het Monumentenweekend

Mira heeft deze pagina op 2 oktober in het dossier gelegd: het enige wat de krant vóór de ontdekking over de Zilverdag publiceerde.